

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti alkoholiturg 2008. aasta 9 kuul

kokkuvõte

Tallinn
Jaanuar 2009

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Vastutav täitja: Kiira Martens

Projektigrupi koosseisus: Pille Liivaauk

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 6681242

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
1. Üldosa	7
2. Kanged alkohoolsed joogid	12
3. Õlu	24
4. Lahjad alkohoolsed joogid	29
5. Rektifitseeritud etanool (piiritus)	37
6. Viinamarjavein ja vermut	39
Kokkuvõte	42

SISSEJUHATUS

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti alkoholisektori arengust 2008. aasta 9 kuul.

Töös analüüsitakse:

- alkoholsete jookide tootmise muutusi;
- alkoholsete jookide väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- alkoholsete jookide jaemüüki siseturul;
- jaehindade muutusi.

Käesolevas ülevaates on kasutatud Statistikaameti tootmise ning väliskaubanduse andmeid, ettevõtete tootmise ja siseturu müügi andmeid ning Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste hinnavaatluste tulemusi.

Töö esimene osa annab lühiülevaate kogu Eesti alkoholiturul toimunud, järgnevad osad keskenduvad erinevate alkoholsete jookide turutrendidele põhjalikumalt.

Töö maht on 42 lehekülge.

KOKKUVÕTE

2008. aasta 9 kuu Eesti alkoholiturgu mõjutasid 1. jaanuarist ja 1. juulist kahes järgus (10%, 20%) tõusnud aktsiisid. Aktsiis mõjutas nii alkohoolsete jookide tootmist, hindu kui tarbimist. Maksu tõusu eelsetel perioodidel soetasid ettevõtted varusid - 2007. aasta lõpus ja II kvartalis toodeti ja müüdi alkohoolseid jooke tavalisest suuremates kogustes. Vaatamata II kvartali toodangu mahu suurendamisele jäi enamike alkohoolsete jookide **tootmismah**t 2008. aasta 9 kuul mullusest väiksemaks. Langustrendil olid peaaegu kõik kanged alkohoolsed joogid, kusjuures viina tootmine vähenes 8,7% ja likööri toodeti 5,1% aastatagusest vähem. Aastatagusest enam toodeti vaid konjakit ja rummi. Aastavõrdluses langes kõige rohkem rektifitseeritud etanooli (piirituse) toodangu maht (-59%), sest selle tootmine lõpetati. Õlletoodang vähenes aastaga 8%. Lahjade alkohoolsete jookide tootmismaht vähenes Statistikaameti (SA) andmetel 8% ja EKI hinnangul 5%, kusjuures langustrendil olid nii lahjad segatud piiritusjoogid kui kääritatud joogid. Ka puuvilja- ja marjaveine toodeti aastatagusest vähem.

Alates 2007. aasta lõpust muutis statistikaamet **väliskaubandus**andmete kogumise meetodikat, mille järgi peavad aruandeid esitama nii Eesti kui ka välisfirmad, kes tegelevad alkohoolsete jookide väliskaubandusega Eesti territooriumil. Seoses sellega ei ole kõik 2008. aasta 9 kuu andmed eelmiste aastate samade perioodidega võrreldavad. 2008. aasta 9 kuu SA väliskaubandusandmed kajastavad suures mahus Eestit läbinud alkohoolsete jookide (eriti kange alkoholi) transiiti Venemaale. EKI kogutud andmetest selgub Eesti alkohoolsete jookide tootmisettevõtete eksport, mis on antud analüüsi käigus eraldi välja toodud. Alkohoolsete jookide väliskaubanduse bilanss püsis vaadeldaval perioodil negatiivsena. Samal ajal tuleb väliskaubandusandmetesse suhtuda endiselt ettevaatlikkusega, kuna osa firmasid jätab andmed õigeks ajaks esitamata ning andmeid pidevalt korrigeeritakse (sh varasemate aastate andmeid).

2008. aasta III kvartalis (2007.a III kvartaliga võrreldes) tõusid oluliselt kõikide populaarsemate kodumaiste alkohoolsete jookide keskmised **jaehinnad** kauplustes, kusjuures kõige kiiremini tõusis viina jaehind (33%). Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks kasvas aastatagusega võrreldes 16,9%. Hinnad tõusid nii aktsiisimäärade tõusu kui ka ettevõtete (tootjad ja/või kaubandus) poolse hinnalisa tõttu. Peaaegu kõikide kodumaiste alkohoolsete jookide jaehinnad olid Eestis keskmiselt kõrgemad kui Tallinnas, erandiks oli siider, mille hind oli pealinnas kõrgem. Tallinnas tõusid alkohoolsete jookide jaehinnad aastatagusega võrreldes vähem kui mujal Eestis. Alkohoolsete jookide jaehinna tõus võrreldes aastatagusega oli tingitud aktsiisitõusust ja osaliselt teravilja kallinemisest maailmaturul. Hinnatõus jätkus ka IV kvartalis, kuid kasvutempo oli varasemast aeglasem.

Alkoholsete jookide **jaekäive** ulatus 2008. aasta III kvartalis 1,35 mlrd kroonini, olles 7% suurem kui aasta tagasi. 2008. aasta 9 kuu jaekäive oli 9% suurem 2007. aasta kolme kvartaliga võrreldes (2008.a 9 kuu jaekäive 3,78 mld kr; 2007.a 9 kuu jaekäive 3,46 mld kr). Kasvu põhjuseks olid kõrgemad jaehinnad, mida tingisid 2008. aasta 1. jaanuarist ja 1. juulist rakendatud kõrgemad aktsiisimäärad ning tooraine ja teiste kulude kasv.